

BOEKAANKONDIGINGEN.

Arbeiten aus dem Pathologischen Institut der Universität Helsingfors. (Finland). Neue Folge. Vierter Band. Erstes und zweites Heft. G. FISCHER, Jena, 1925. Prijs Mk. 12.

ARNO SAXÉN. *Pathologisch-anatomische und klinische Studien über die primären von der Nasenkavität und den angrenzenden Nebenhöhlen ausgehenden Papillome und Karzinome.* (Mit 14 Abbildungen im Text).

DORA VON WENDT. *Beitrag zur Kenntnis der Bacteriologie der Ulcusperitonitiden.* Eine Klinisch-bacteriologische Studie.

IVAR WALLGREN und MAUNO VANNAS. *Zur Kenntnis der Amyloiderkrankung der Conjunctiva.* (Mit 4 Abbildungen im Text).

Deze groep van mededeelingen uit het Instituut van Helsingfors is niet zoo belangrijk als de meeste harer voorgangers. Het is wel nauwkeurig en goed werk, maar valt meer onder de rubriek: groepsgewijs gerangschikte casuïstiek, dan onder die van: „Nieuwe gezichtspunten openend onderzoek”.

SAXÉN behandelt in een omvangrijk stuk (meer dan de helft van het heele boek), de pathologische anatomie en kliniek van de papillomen en carcinomen van de neusholte en de bijholten. Hij beschikt over een groot materiaal (61 gevallen), dat aan het slot van zijn stuk kort beschreven wordt.

Als drie vormen, waaronder de papillomen zich ontwikkelen, beschrijft hij het bloemkool-, het trosvorm- en het vlokken type. De epitheelbekleding bestaat uit plaat- of cilinderepitheel of uit beide met een overgangsvorm. De kankers ontwikkelen zich in den regel uit een voorafgaand papilloomstadium, zooals wij dat o.a. kennen uit den proefondervindelijken teerkanker.

SAXÉN sluit zich, wat de formale genese betreft, aan bij de opvattingen van HAUSER, PETERSÉN, VERSÉ en ORTH, n.l. dat kankergezwellen zich vergrooten door appositioneelen groei.

Hij beschrijft bij de plaatepitheelkankers een voorafgaande metaplasie van het slijmvliesepitheel in plaatepitheel; deze metaplasie breidt zich om een reeds gevormd kankergezwel uit en geeft tot nieuwe kankervorming aanleiding. Hiermede betreedt SAXÉN een gebied, waarvoor tusschen de kankeronderzoekers juist in de laatste jaren nogal strijd is. Verschillende beelden, die men kan aantreffen bij sommige huidkankers en vooral bij de klierkankers in het onderste gedeelte van den dikken darm zijn niet in overeenstemming met de opvatting van SAXÉN.

Ten slotte bespreekt hij de klinische diagnostiek en de resultaten der heelkundige behandeling. Dat deze laatste zeer onbevredigend zijn en daardoor menig chirurg tot een nihilistisch standpunt ten aanzien der behandeling brachten, is wel bekend.

Overigens is het klinisch gedeelte, uit den aard der zaak, in dit pathologisch-anatomisch geschrift niet zoo belangrijk.

DORA VON WENDT deed een bacteriologisch onderzoek naar

de flora bij peritonitis ten gevolge van het doorbreken van zweren van maag, of twaalfvingerigen arm. Zij gebruikte 15 verschillende voedingsbodems; bij bijna een vierde (23 pCt.) der onderzochte gevallen bleven de culturen steriel niettegenstaande er bacteriën gevonden werden in uitstrijkpraeparaten. De gevonden bacterieflora beantwoordde in hoofdzaak aan de flora der mondholte. Het aantal bacteriën is in den regel gering; hun virulentie niet bijzonder groot. Niet-haemoliseerende streptokokken vormen verreweg de meerderheid; anaërobe bacteriën zijn van ondergeschikte beteekenis. Voor den clinicus kan het van belang zijn te vernemen, dat het stellen der prognose door het bacteriologisch onderzoek zoo goed als niet vergemakkelijkt wordt.

Het boek besluit met een kort stuk van WALLGREN en VANNAS over amyloïd in het oogbindvlies. Het meest van belang lijkt mij daaruit de vondst van veel amyloïd in de regionale, niet in andere lymphklieren. De schrijvers leiden daaruit af, dat de onbekende factor, welke amyloïdnederzetting in een orgaan bewerkstelligt, door de lymphwegen naar de lymphklieren gevoerd wordt, en daar amyloïdvorming veroorzaakt. Dat dit nog slechts een hypothese is, behoeft ik wel niet te zeggen; zij kan een aansporing zijn om bij andere lokale amyloïdgezwollen (bijv. in testes of larynx), de regionale lymphklieren te onderzoeken. Alles te zamen geeft het gebodene blijk van zorgvuldig en ijverig werk.

R. DE JOSSELIN DE JONG.

La Pseudo-atrophie optique des nouveau-nés. (Dysgénésie myélinique des voies optiques) par Dr. J. BEAUVIEUX de Bordeaux. Paris. GASTON DOIN. 1926.

BEAUVIEUX stelt naar aanleiding van drie gevallen een nieuw ziektebeeld op n.l. de pseudo-atrophie van de gezichtsenuw bij pasgeborenen. Deze afwijking is van belang, omdat men de aan-doening niet kennend een volmaakt ongunstige prognose zou stellen en den ouders zou mededeelen, dat het kind onherroepelijk blind is, zooals de schrijver in het eerste geval deed.

Behalve door volslagen blindheid kort na de geboorte is de afwijking gekarakteriseerd door:

- a. middelmatige pupilverwijding met volstreckte stijfheid bij lichtinval;
- b. een bijzondere ijzergraauwe kleur van de papil met normale vaten en normaal uiterlijk van chorioidea en retina;
- c. incoördinatie van de oogbewegingen met geconjugeerde spastische contracties van de oogspieren.

Deze blindheid is voorbijgaand en genas in de door den schrijver waargenomen gevallen in een tijd wisselend van 3 maanden tot één jaar. De genezing kondigt zich aan door terugkeer der pupilreactie. De ziekte is zeldzaam, komt vooral voor bij te vroeg geboren kinderen met erfelijke belasting en gaat soms gepaard met andere aangeboren afwijkingen, zooals epicanthus, nystagmus, cataracta polaris posterior depigmentatie van den achtergrond van het oog, LITTLE'S syndroom enz..